Секція: Бухгалтерський облік, аналіз і аудит: національні особливості та світові тенденції

Черненко К.В.
к.е.н., старший викладач,
кафедри бухгалтерського обліку
Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава, Україна
Грибова Д.В.
к.е.н., Мелітопольський державний
педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
м. Мелітополь, Україна

ОБЛІК ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО РИНКОВОГО СЕРЕДОВИЩА

Провідною галуззю сільськогосподарського виробництва є тваринництво, яке, залежно від виду вирощуваного худоби, підрозділяється на скотарство, свинарство, вівчарство, птахівництво, конярство, звірівництво, кролівництво, рибництво, бджільництво, що спеціалізуються на виробництві конкретних видів продукції. Так, молочне скотарство спеціалізується на виробництві молока, м'ясне - на вирощуванні худоби на м'ясо, птахівництво - на виробництві яєць і м'яса птиці і т.д. У зв'язку з цим, у бухгалтерському обліку витрати на виробництво продукції тваринництва групуються як по галузях, так і за видами або технологічним групам тварин.

Тваринництво - найважливіша галузь господарства країни. Розвиток тваринництва в значній мірі визначає повноцінність харчування народу і піднесення його матеріального добробуту. Тваринницькі продукти - м'ясо, молоко, яйця і так далі, які відрізняються високою біологічною повноцінністю, є життєво важливими продуктами харчування.

Тваринництво також виробляє для промисловості різноманітне цінну сировину (вовна, овчина, шкіри, пух та інші), з якого виробляють багато

товарів для народного споживання. Широко використовуються і продукти, одержувані при забої тварин, виробництво масла і сиру.

Великі організаційні, економічні та соціальні заходи, що проводяться урядом, забезпечують все зростаюче збільшення окремих видів продукції.

В умовах ринкової економіки для різкого збільшення продуктів тваринництва необхідно вирішити завдання зниження трудомісткості обслуговування тварин і виробництва продукції не менше ніж в два рази.

Її здійснення потребують впровадження нових і вдосконалених технологій, у тому числі молочно-цехових систем виробництва молока з доїнням в залах, оснащених високопродуктивними установками, розробки та впровадження робототехніки з використанням автоматизованих ліній і систем регулювання і так далі.

Успішне освоєння передових методів, інтенсивних технологій вимагає від фахівців тваринництва глибоких знань галузі, в якій працюють.

Продукцію сільськогосподарського виробництва беруть на облік в певній оцінці. Продукцію, що надійшла з виробництва протягом року, прибуткують і списують в витратно-планової собівартості. Це пов'язано з тим, що фактична собівартість виробленої продукції протягом року невідома. В кінці року, після складання звітних калькуляцій та визначення фактичної собівартості продукції господарства, визначають різницю між фактичною і плановою собівартістю продукції і на суми виявлених різниць проводять коригування запису [7, с. 16].

При перевищенні фактичної собівартості над плановою роблять дооцінку, а в разі якщо фактична собівартість виявиться нижче планової - уцінку (сторнировочную запис). Після корегованих записів сільськогосподарська продукція, отримана з виробництва у звітному році, буде врахована на фактичній собівартості,

Однак, не для всіх видів продукції встановлюється планова оцінка. Побічна продукція тваринництва оцінюється за цінами можливої реалізації. Причому ця оцінка в кінці року не коригується.

Продукція нижчої якості повинна враховуватися за цінами нижчими, ніж ціни, встановлені на повноцінну продукцію.

Покупну продукцію обліковують за цінами придбання з урахуванням витрат на її заготівлі і доставці в господарство (фактичної собівартості). Склад витрат з доставки та заготівлі продукції тваринництва на підприємствах визначений «Основними положеннями по складу витрат, що включаються до собівартості продукції (робіт, послуг)». Відповідно до цього положення вартість продукції тваринництва формується виходячи з ціни її придбання, націнок, комісійних винагород, а також витрат на транспортування, доставку зберігання, здійснюваних сторонніми організаціями.

Продукція власного виробництва, що переходить на наступний рік оцінюється за фактичною собівартістю.

Якщо ж продукція закуповувалася від громадян за договорами, то вона оцінюється за договірними розрахунковими цінами, а прийнята від населення для реалізації - за договірними зі сдатчиком цінами.

Отриманий в господарстві приплід протягом року оцінюють: телят в молочному скотарстві - за плановою собівартістю 1 голови приплоду; в м'ясному скотарстві телят оцінюють виходячи з живої маси теляти при народженні та фактичної собівартості одного центнера живої маси телят отемишей минулого року.

Кругообіг коштів підприємства завершується реалізацією продукцією, перетворенням коштів з товарної форми в грошову.

Оцінка відіграє велику роль в організації обліку готової продукції тваринництва. З розвитком ринкових відносин ця оцінка ускладнюється, тому що ринкові ціни схильні до значних коливань, що викликає зміни у вартості матеріалів. Зміна вартості матеріалів робить істотний вплив на вартість сільськогосподарської продукції і, в кінцевому рахунку, на фінансовий результат.

Важливу роль в збереженні і оприбуткуванні отриманої з виробництва продукції грає своєчасне її оформлення прибутковими документами.

У первинному обліку в галузі тваринництва використовується велика кількість різноманітних документів, на підставі яких виробляються всі наступні записи в обліку. Можна виділити наступні групи документів:

документи з обліку витрат праці, предметів праці, по використанню засобів праці, з обліку виходу продукції, приросту живої маси та приплоду.

Для успішного управління тваринництвом потрібна чітка організація отримання своєчасної та достовірної інформації про всі зміни у складі стада, маючи в своєму розпорядженні якої можна провести економічно обгрунтований аналіз ефективності галузі [2, с. 221] .

У складі молодняку тварин і тварин на відгодівлі за період його вирощування відбуваються різні зміни: збільшення поголів'я за рахунок одержання приплоду, збільшення його ваги, продаж державі, переведення його в інші облікові групи, забій, інша продаж та інші.Всі процеси оформляють встановленої первинною документацією. Надходження молодняку враховують наступним чином.

Приплід тварин приймається на облік в обов'язковому порядку в день його народження. У цей же час комісія у складі ветлікаря,зоотехніка, завідуючого фермою і особа, за яким закріплено тварину, складають Акт на оприбуткування приплоду тварин. Акт у двох примірниках оформляється завідувачем фермою в день отримання приплоду. Акт складається по кожному виду тварин окремо. Після закінчення дня перший екземпляр з підписами осіб, які брали участь у його складанні (включаючи ветлікаря), подається до бухгалтерії господарства. Другий примірник залишається на фермі і служить підставою для записів у Книзі обліку руху худоби і птиці та складання звіту про рух худоби і птиці на фермі.

Тварини закуплені у населення для дорощування і відгодівлі оприбутковуються за Актом на передачу (продаж), закупівлю худоби та птиці за договорами з громадянами. Прийом худоби проводиться комісією за

даними зоотехнічного та ветеринарного огляду. Визначається вгодованість і жива маса тварин. В акті вказують вид тварини, порода, вік, кількість голів, ціна і сума і від кого отримано тварина.

Продукція, що отримується від вирощування молодняку великої рогатої худоби - приріст тварин. Для визначення приросту ваги молодняку великої рогатої худоби і дорослих тварин на відгодівлі їх зважують. Зважує тварин зав.фермой в присутності осіб, за якими вони закріплені.

Для узагальнення інформації про наявність та рух готової продукції підприємства використовується рахунок 26 "Готова продукція". За дебетом рахунку 26 "Готова продукція" відображається надходження готової продукції з власного виробництва. При списанні готової продукції з рахунку 26 "Готова продукція" сума відхилень фактичної виробничої собівартості від вартості за обліковими цінами, що відноситься до цієї продукції, визначається у відсотку, який обчислюється як відношення відхилень на залишок готової продукції на початок місяця та відхилень по продукції, яка здана на склад протягом місяця, до вартості продукції за обліковими цінами. Сума відхилень фактичної виробничої собівартості готової продукції від її вартості за обліковими цінами, що відноситься до реалізованої продукції, відображається за кредитом рахунку 26 "Готова продукція" і дебетом відповідних рахунків.

Аналітичний облік готової продукції ведеться за видами готової продукції.

Список використаної літератури:

1. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підрозділів / В.Г. Андрійчук. - К.: ІЗМН, 2013. - 16 с.

2. Богиня Д. Ефективність праці в ринковій економіці / Д. Богиня, А. Шевченко // Україна: аспекти праці. - 2014. - № 4. – С. 221.